

นนทวรรณ ยมจินดา.

รายงานทางการเงินและการวิเคราะห์ = *Financial Reporting and Analysis*.

1. งบการเงิน.

HF5681

ISBN 978-616-314-839-1

ลิขสิทธิ์ของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นนทวรรณ ยมจินดา
สงวนลิขสิทธิ์

ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 เดือนมีนาคม 2565

จำนวน 100 เล่ม

จัดพิมพ์และจัดจำหน่ายโดยสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ท่าพระจันทร์: อาคารธรรมศาสตร์ 60 ปี ชั้น U1 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ถนนพระจันทร์ กรุงเทพฯ 10200 โทร. 0-2223-9232

ศูนย์รังสิต: อาคารโดมบริหาร ชั้น 3 ห้อง 317 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 12120

โทร. 0-2564-2859-60 โทรสาร 0-2564-2860

<http://thammasatpress.tu.ac.th>, e-mail: unipress@tu.ac.th

พิมพ์ที่โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พิมพ์ครั้งที่ 1 เดือนกันยายน 2564   จำนวน 200 เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ 2 เดือนมีนาคม 2565   จำนวน 100 เล่ม

ราคาเล่มละ 360.- บาท

สารบัญ

สารบัญภาพ	(14)
สารบัญตาราง	(15)
คำนำ	(16)

ส่วนที่ 1 บทนำ

บทที่ 1 บทนำ	3
1.1 ความสำคัญของรายงานทางการเงินในตลาดทุน	4
1.2 ทฤษฎีความมีประสิทธิภาพของตลาดทุน	5
1.3 วัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์งบการเงิน	7
1.4 ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ทางการเงิน	8
1.5 งบการเงินและการเปิดเผยข้อมูลของกิจการ	8
1.6 ภาพรวมของการวิเคราะห์งบการเงิน	10
คำถามท้ายบท	12
บรรณานุกรม	14
บทที่ 2 การวิเคราะห์อุตสาหกรรมและธุรกิจ	15
2.1 การวิเคราะห์ภาพรวมของอุตสาหกรรม	16
2.1.1 การแข่งขันกับคู่แข่งในอุตสาหกรรม	17
2.1.2 การเข้าสู่อุตสาหกรรมของคู่แข่งรายใหม่	18
2.1.3 การคุกคามของสินค้าทดแทน	20
2.1.4 อำนาจต่อรองของลูกค้า	21
2.1.5 อำนาจต่อรองของผู้จำหน่ายวัตถุดิบ	22
2.2 การระบุขอบเขตของอุตสาหกรรม	23
2.3 การประเมินตำแหน่งของธุรกิจให้อุตสาหกรรม	24
2.4 การวิเคราะห์กลยุทธ์ในการแข่งขัน	25
คำถามท้ายบท	29
กิจกรรม	30
บรรณานุกรม	31

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ทางบัญชี

บทที่ 3	กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน	35
3.1	กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน	36
3.2	วัตถุประสงค์ของการรายงานทางการเงิน	37
3.2.1	ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจ สิทธิเรียกร้องต่อกิจการ และการเปลี่ยนแปลงทรัพยากรและสิทธิเรียกร้อง	38
3.2.2	ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการใช้ทรัพยากรของกิจการ	39
3.3	ลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงิน	39
3.3.1	ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	40
3.3.2	ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม	41
3.3.3	ลักษณะเชิงคุณภาพเสริม	42
3.4	งบการเงินและกิจการที่นำเสนอรายงาน	43
3.4.1	วัตถุประสงค์และขอบเขตของงบการเงิน	43
3.4.2	รอบระยะเวลารายงาน	44
3.4.3	กิจการที่เสนอรายงาน	44
3.5	องค์ประกอบของงบการเงิน	45
3.5.1	หน่วยของบัญชี	47
3.5.2	การรายงานเนื้อหาของสิทธิและการผูกพันตามสัญญา	47
3.6	การรับรู้รายการและการเลิกการรับรู้รายการ	47
3.6.1	เกณฑ์ในการรับรู้รายการ	48
3.6.2	การเลิกรับรู้รายการ	50
3.7	การวัดค่า	50
3.8	การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูล	51
3.9	แนวคิดเกี่ยวกับทุนและการรักษาระดับทุน	52
	คำถามท้ายบท	53
	บรรณานุกรม	54
บทที่ 4	การรายงานทางการเงิน	55
4.1	องค์ประกอบของงบการเงินฉบับสมบูรณ์	56
4.2	โครงสร้างของงบการเงินฉบับสมบูรณ์	57
4.2.1	งบแสดงฐานะการเงิน	58
4.2.2	งบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	61

4.2.3	งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น	64
4.2.4	งบกระแสเงินสด	65
4.2.5	หมายเหตุประกอบงบการเงิน	66
4.3	วิธีการนำเสนอรายการในงบการเงิน	68
4.3.1	การระบุชื่องบการเงิน	68
4.3.2	การดำเนินงานต่อเนื่อง	70
4.3.3	เกณฑ์คงค้าง	71
4.3.4	ความสม่ำเสมอในการนำเสนอ	71
4.3.5	ความมีสาระสำคัญและการนำเสนอด้วยยอดรวม	71
4.3.6	การหักกลบรายการ	72
4.4	ความถี่ในการรายงาน	72
4.5	งบการเงินระหว่างกาล	73
4.6	การเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ	75
	กิจกรรม 1	78
	กิจกรรม 2	78
	บรรณานุกรม	79

บทที่ 5 แนวคิดเกี่ยวกับรายงานทางการเงินและการวิเคราะห์ 81

5.1	ที่มาของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน	82
5.2	แนวคิดในการจัดทำรายงานทางการเงิน	84
5.2.1	เกณฑ์คงค้าง	85
5.2.2	การวัดมูลค่ารายการในงบการเงินโดยใช้มูลค่าสภาพปัจจุบัน	90
5.2.3	ความมีสาระสำคัญ	94
5.2.4	หลักความระมัดระวัง	95
5.3	คุณภาพของรายงานทางการเงิน	95
5.3.1	ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของข้อมูลในรายงานทางการเงิน	95
5.3.2	ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานทางการเงิน	96
5.4	การจัดการกำไร	99
5.4.1	แรงจูงใจในการจัดการกำไร	99
5.4.2	กลยุทธ์ในการจัดการกำไร	100
5.4.3	วิธีการจัดการกำไร	101
5.5	การวิเคราะห์ทางบัญชี	102
5.5.1	การระบุนโยบายการบัญชีหลักที่กิจการใช้	102
5.5.2	การประเมินทางเลือกตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน	102

5.5.3	การประเมินคุณภาพของข้อมูลในรายงานทางการเงิน	103
5.5.4	การระบุประเด็นที่มีความเสี่ยง	103
5.5.5	การปรับปรุงข้อมูลในงบการเงิน	104
	คำถามท้ายบท	105
	บรรณานุกรม	107
บทที่ 6	งบกำไรขาดทุน	109
6.1	กำไรขาดทุนตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน	110
6.1.1	การรับรู้รายการและการวัดมูลค่า	111
6.1.2	การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน	112
6.2	การพิจารณารายการที่แสดงในงบกำไรขาดทุน	116
6.2.1	การรับรู้รายได้	117
6.2.2	รายจ่ายล่วงหน้า	118
6.2.3	ดอกเบียจ่าย	120
6.2.4	กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ	121
6.3	ประเภทของผลการดำเนินงานในงบกำไรขาดทุน	121
6.3.1	รายการกำไรขาดทุนที่เกิดขึ้นซ้ำและไม่เกิดขึ้นซ้ำ	122
6.3.2	กำไรขาดทุนจากการดำเนินงานและที่ไม่ได้เกิดจากการดำเนินงาน	123
6.4	การวัดผลการดำเนินงานจากข้อมูลในงบกำไรขาดทุน	124
6.4.1	กำไรขาดทุนหลัก	124
6.4.2	กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีเงินได้	124
6.4.3	กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน	125
6.5	การวัดผลการดำเนินงานตามแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์	125
	คำถามท้ายบท	127
	บรรณานุกรม	129
บทที่ 7	งบแสดงฐานะการเงิน	131
7.1	สินทรัพย์และหนี้สินหมุนเวียน	135
7.1.1	เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	136
7.1.2	ลูกหนี้	137
7.1.3	สินค้าคงเหลือ	140
7.1.4	สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	141
7.1.5	เงินลงทุน	141

7.2	สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	142
7.2.1	ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	142
7.2.2	สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	145
7.2.3	การวิเคราะห์อายุของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	147
7.3	หนี้สิน	148
7.4	ส่วนของเจ้าของ	149
	คำถามท้ายบท	150
	กิจกรรม	151
	บรรณานุกรม	152

บทที่ 8 งบกระแสเงินสด 155

8.1	การนำเสนองบกระแสเงินสด	156
8.1.1	กิจกรรมดำเนินงาน	157
8.1.2	กิจกรรมลงทุน	158
8.1.3	กิจกรรมลงจัดหาเงิน	159
8.1.4	รายการที่ไม่ใช่เงินสด	160
8.2	กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน	160
8.2.1	วิธีทางตรง	160
8.2.2	วิธีทางอ้อม	162
8.3	การวิเคราะห์งบกระแสเงินสด	164
8.4	ทางเลือกอื่นในการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน	165
	คำถามท้ายบท	169
	บรรณานุกรม	171

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ทางการเงิน

บทที่ 9 การวิเคราะห์งบการเงินเปรียบเทียบ 175

9.1	การวิเคราะห์สัดส่วนร่วม	176
9.2	การวิเคราะห์เปรียบเทียบงบการเงิน	180
9.2.1	การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงรายปี	181
9.2.2	การวิเคราะห์แนวโน้ม	183
9.3	การประเมินข้อมูลเชิงพรรณนา	187
	คำถามท้ายบท	188
	บรรณานุกรม	189

บทที่ 10 การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน	191
10.1 การวัดผลการดำเนินงาน	192
10.1.1 การวัดความสามารถในการทำกำไร	192
10.1.2 การวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน	194
10.1.3 อัตราส่วนกระแสเงินสด	197
10.2 การวิเคราะห์การจัดการทางการเงินและสินเชื่อ	199
10.2.1 อัตราส่วนสภาพคล่อง	199
10.2.2 อัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายชำระหนี้สินระยะยาว	201
10.3 อัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์	203
10.3.1 อัตราส่วนที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักทรัพย์	203
10.3.2 อัตราส่วนเงินปันผล	204
คำถามท้ายบท	207
กิจกรรม	208
บรรณานุกรม	211

บทที่ 11 การวิเคราะห์อัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุน	213
11.1 ความสำคัญของอัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุน	214
11.2 การคำนวณผลตอบแทนจากการลงทุน	215
11.3 ผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	215
11.4 ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์	216
11.5 การวิเคราะห์ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ดำเนินงาน	218
11.5.1 องค์ประกอบเบื้องต้นของอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ดำเนินงาน	218
11.5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตรากำไรสุทธิจากการดำเนินงานและอัตรา การหมุนของสินทรัพย์ดำเนินงาน	219
11.5.3 การวิเคราะห์รายละเอียดของอัตรากำไรสุทธิจากการดำเนินงาน	224
11.5.4 การวิเคราะห์รายละเอียดของอัตราการหมุนของสินทรัพย์ดำเนินงาน	226
คำถามท้ายบท	228
บรรณานุกรม	229

ส่วนที่ 4 การพยากรณ์งบการเงินและการวัดมูลค่า

บทที่ 12 การพยากรณ์งบการเงิน	233
12.1 ความสำคัญของการพยากรณ์งบการเงิน	234
12.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพยากรณ์งบการเงิน	234
12.3 ลักษณะของผลการดำเนินงานในระยะยาว	235

12.3.1	พฤติกรรมของรายได้และกำไร	236
12.3.2	พฤติกรรมของอัตรากำไรสุทธิของยอดขาย	237
12.3.3	พฤติกรรมของผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	238
12.4	การประมาณการงบการเงิน	240
12.4.1	การประมาณการงบกำไรขาดทุน	240
12.4.2	การประมาณการงบแสดงฐานะการเงิน	243
12.4.3	การประมาณการงบกระแสเงินสด	250
12.5	ประเด็นสำคัญเพิ่มเติมในการประมาณการงบการเงิน	252
	คำถามท้ายบท	253
	บรรณานุกรม	255
บทที่ 13	การประมาณมูลค่าหลักทรัพย์	257
13.1	ความเกี่ยวข้องระหว่างมูลค่าตามบัญชี และราคาตลาดของหลักทรัพย์	258
13.2	ความยั่งยืนของผลการดำเนินงาน	258
13.3	แนวคิดเกี่ยวกับการประมาณมูลค่าหลักทรัพย์	260
13.3.1	การคิดลดเงินปันผล	260
13.3.2	การคิดลดกระแสเงินสด	261
13.4	การประมาณมูลค่าหลักทรัพย์จากข้อมูลกำไร	262
13.5	การประมาณการงบการเงินในอนาคตเพื่อการวัดมูลค่ากิจการ	263
13.6	ประเด็นที่ควรพิจารณาในการประมาณมูลค่าหลักทรัพย์	266
	คำถามท้ายบท	268
	บรรณานุกรม	269
Index		271
ดัชนี		277

สารบัญภาพ

ภาพ 1.1	การแลกเปลี่ยนระหว่างเงินลงทุนและข้อมูลทางธุรกิจ	5
ภาพ 1.2	ความเกี่ยวข้องระหว่างราคาของหลักทรัพย์ และข้อมูลจากงบการเงินสำหรับหลักทรัพย์ที่มีการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ NYSE	6
ภาพ 2.1	แรงกดดันในทางธุรกิจจาก 5 ทิศทางที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดกลยุทธ์ทางธุรกิจ	17
ภาพ 2.2	ผังธุรกิจของเครือเจริญโภคภัณฑ์	27
ภาพ 3.1	ลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการบัญชี	40
ภาพ 3.2	คุณค่าเพื่อการพยากรณ์ และคุณค่าเพื่อการยืนยัน	41
ภาพ 3.3	การเชื่อมโยงขององค์ประกอบของงบการเงิน	48
ภาพ 4.1	ภาพรวมรายการกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จสำหรับงวดที่แสดงในงบการเงิน	61
ภาพ 4.2	การระบุข้อมูลเกี่ยวกับงบแสดงฐานะการเงินรวมของกลุ่มบริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย	69
ภาพ 4.3	การระบุข้อมูลเกี่ยวกับงบกำไรขาดทุนเฉพาะกิจการของ บริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย	70
ภาพ 4.4	การเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุนในรายงานประจำปี 2561 ของบริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)	76
ภาพ 4.5	การเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจเกี่ยวกับโครงการเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมในรายงานประจำปี 2562 ของบริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)	77
ภาพ 5.1	ความสัมพันธ์ระหว่างกำไรตามเกณฑ์คงค้างและกำไรตามเกณฑ์เงินสด	88
ภาพ 5.2	สมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาหลักทรัพย์กับมูลค่าตามบัญชีของส่วนของเจ้าของและกำไรสุทธิที่รายงานในงบการเงิน	96
ภาพ 7.1	วงจรการดำเนินงาน	135
ภาพ 8.1	ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดรับและจ่ายที่แสดงในงบกระแสเงินสด	157
ภาพ 8.2	การคำนวณกระแสเงินสดจากการดำเนินงานที่แสดงโดยวิธีทางตรงโดยการปรับปรุงจากรายการในงบกำไรขาดทุนและงบแสดงฐานะการเงินที่เกี่ยวข้อง	161
ภาพ 8.3	ผลการดำเนินงานที่แสดงในงบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบกับกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน	166
ภาพ 9.1	แนวโน้มรายการขาย ต้นทุนขาย และกำไรสุทธิของบริษัท Pepsi Co. จำกัด	184
ภาพ 9.2	แนวโน้มของสัดส่วนร่วมตามแนวตั้ง สำหรับรายการขาย ต้นทุนขาย และกำไรสุทธิของบริษัท Pepsi Co. จำกัด	185

ภาพ 9.3	แนวโน้มของสัดส่วนร่วมตามแนวนอน สำหรับรายการขาย ต้นทุนขาย และกำไรสุทธิของบริษัท Pepsi Co. จำกัด	186
ภาพ 9.4	ข้อมูลเชิงพรรณนาอธิบายสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงผลการดำเนินงาน บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)	187
ภาพ 11.1	องค์ประกอบของอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ดำเนินงานสุทธิ	219
ภาพ 11.2	อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ดำเนินงานของบริษัทในหมวดอุตสาหกรรม	223
ภาพ 11.3	องค์ประกอบของอัตรากำไรสุทธิจากการดำเนินงาน	224
ภาพ 11.4	องค์ประกอบของอัตราการหมุนของสินทรัพย์ดำเนินงาน	226
ภาพ 12.1	พฤติกรรมของอัตรากำไรสุทธิ (net profit margin) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสำหรับปี พ.ศ. 2553-2562	236
ภาพ 12.2	พฤติกรรมของอัตราการเติบโตของยอดขาย (sales growth) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสำหรับปี พ.ศ. 2553-2562	238
ภาพ 12.3	พฤติกรรมของอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (return on equity: ROE) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสำหรับปี พ.ศ. 2553-2562	239

สารบัญตาราง

ตาราง 3.1	คำจำกัดความขององค์ประกอบของงบการเงิน	46
ตาราง 4.1	เงื่อนไขในการแสดงรายการเป็นสินทรัพย์หรือหนี้สินหมุนเวียนในงบแสดงฐานะการเงิน	60
ตาราง 8.1	ตัวอย่างรายการกระแสเงินสดที่แสดงในกิจกรรมดำเนินงาน	158
ตาราง 8.2	ตัวอย่างรายการกระแสเงินสดที่แสดงในกิจกรรมลงทุน	159
ตาราง 8.3	ตัวอย่างรายการกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน	159